

**UCHWAŁA NR 36
RADY DYDAKTYCZNEJ
dla kierunków Psychologia i Stosowana psychologia zwierząt**

z dnia 13 czerwca 2023 r.

w sprawie szczegółowych zasad procesu dyplomowania na kierunku Stosowana psychologia zwierząt

Na podstawie § 68 ust. 2 Statutu Uniwersytetu Warszawskiego (Monitor UW z 2019 r. poz. 190) Rada Dydaktyczna postanawia, co następuje:

§ 1

Zasady i procedury wyboru kierującego pracą licencjacką

1. Przed rozpoczęciem III roku studiów student dokonuje wyboru kierującego pracą zapisując się na jedno z oferowanych seminariów licencjackich.
2. Wybrany nauczyciel akademicki potwierdza, zgodnie z obowiązującą procedurą, przyjęcie studenta do swojej grupy seminarium licencjackiego.
3. Prowadzący seminarium licencjackie kieruje pracami licencjackimi wszystkich zapisanych do grupy studentów.
4. Grupa seminarium licencjackiego powinna liczyć do 6 osób. Dopuszczalne są grupy o mniejszej liczebności, ale wtedy prowadzącemu przypisywana jest liczba godzin dydaktycznych proporcjonalna do liczby studentów.
5. Nauczyciel akademicki w jednym roku akademickim kieruje maksymalnie 10 pracami licencjackimi. Za zgodą KJD, na wniosek danego nauczyciela akademickiego, liczba ta może zostać zwiększona. Wówczas prowadzącemu przypisywana jest liczba godzin dydaktycznych proporcjonalna do liczby studentów.

§ 2

Zasady i procedury wyboru oraz zatwierdzania tematów prac licencjackich

1. Sylabusy seminariów licencjackich są zatwierdzane przez Radę Dydaktyczną przed rozpoczęciem rejestracji na zajęcia semestru zimowego.
2. Praca licencjacka ma co do zasady charakter empiryczny. Wyjątkowo dopuszcza się jednak prace o charakterze teoretycznym.
3. Decyzję o charakterze pracy licencjackiej (empiryczna lub teoretyczna) podejmuje kierujący pracą na podstawie przedstawionego przez studenta konspektu pracy.
4. Temat i charakter pracy licencjackiej określa kierujący pracą najpóźniej na miesiąc przed końcem pierwszego semestru seminarium.

5. Temat pracy licencjackiej powinien być powiązany z obszarem badawczym opisanym w sylabusie seminarium licencjackiego i powinien być zgodny z kompetencjami badawczymi kierującego pracą.
6. Rada Dydaktyczna monitoruje tematy prac licencjackich.

§ 3

Wymagania merytoryczne wobec pracy licencjackiej o charakterze empirycznym

1. Praca licencjacka powinna dowodzić, że student jest przygotowany do prowadzenia badań naukowych.
2. W pracy licencjackiej o charakterze empirycznym musi zostać sformułowana hipoteza badawcza lub, w przypadku badań eksploracyjnych, tylko pytanie badawcze.
3. Od studenta oczekuje się empirycznej weryfikacji hipotezy badawczej lub empirycznej eksploracji obszaru związanego z postawionym pytaniem badawczym.
4. Część teoretyczna pracy powinna zawierać zwięzły opis kontekstu teoretycznego stanowiącego co najmniej jedną przesłankę dla formułowanej hipotezy lub pokazującego znaczenie stawianego pytania badawczego.
5. Część empiryczna pracy powinna jasno i klarownie opisywać proces operacjonalizacji oraz procedurę badawczą. Wyniki pomiarów i obserwacji powinny być poddawane analizom za pomocą podstawowych metod statystycznych dostosowanych do specyfiki badanych zjawisk.
6. Część podsumowująca, czyli dyskusja wyników, powinna zawierać zapis wnioskowania prowadzącego do weryfikacji hipotez i/lub odnoszącego się dopytania badawczego.

§ 4

Wymagania merytoryczne wobec pracy licencjackiej o charakterze teoretycznym

1. Praca licencjacka, także ta o charakterze teoretycznym, powinna dowodzić, że student jest przygotowany do prowadzenia badań naukowych.
2. W pracy licencjackiej o charakterze teoretycznym musi zostać sformułowana teza.
3. Od studenta oczekuje się przeprowadzenia analizy opartej na co najmniej 30 pozycjach literatury naukowej i wskazującej na poprawność postawionej tezy.
4. Literatura cytowana wykorzystana w pracy powinna zawierać zarówno pozycje empiryczne jak i teoretyczne. Zalecane jest korzystanie z prac opublikowanych w recenzowanych czasopismach naukowych.
5. Zaleca się, by teoretyczna praca licencjacka miała formę rozprawy naukowej.
6. Praca powinna zawierać klarowną, spójną i logiczną argumentację na rzecz postawionej tezy. Powinna wskazywać na krytyczne podejście do źródeł i umiejętność znajdowania i przytaczania argumentów zarówno za, jak i przeciw postawionej tezie.

7. Praca powinna zawierać podsumowanie wskazujące na umiejętność dokonywania syntezy.

§ 4

Wymagania formalne wobec pracy licencjackiej

1. Wymagania ogólne

1) Objętość pracy licencjackiej powinna zawierać się w granicach 20-40 stron (wraz ze stroną tytułową i listą literatury cytowanej) standardowego maszynopisu (około 1800-2000 znaków na stronie, podwójny odstęp między liniami, czcionka Times New Roman, Arial lub Courier, 12 pkt.).

2) Praca licencjacka na studiach prowadzonych w języku polskim może być przygotowana w języku polskim lub w języku angielskim.

3) Zaleca się, aby praca napisana w języku polskim przygotowana została zgodnie z aktualnymi standardami edytorskimi dotyczącymi naukowych tekstów psychologicznych w języku polskim, opracowanymi na podstawie reguł APA. Praca napisana w języku angielskim powinna zostać przygotowana zgodnie z aktualnymi standardami edytorskimi APA.

4) Praca licencjacka o charakterze empirycznym powinna składać się z następujących elementów: strona tytułowa, streszczenie, spis treści, wprowadzenie teoretyczne, opis procedury i stosowanych metod badawczych, wyniki, dyskusja wyników i wnioski, spis literatury cytowanej oraz załączniki.

5) Praca licencjacka o charakterze teoretycznym powinna składać się z następujących elementów: strona tytułowa, streszczenie, spis treści, wprowadzenie zawierające tezę, przegląd literatury przedmiotu, podsumowanie zawierające propozycję badań empirycznych, spis literatury cytowanej.

2. Wymagania szczegółowe

1) Tytuł pracy licencjackiej powinien zwięźle przedstawiać podstawowy problem pracy, zmienne i/lub problemy teoretyczne pracy, oraz powiązania występujące między nimi.

2) Trzy pierwsze strony pracy licencjackiej (w tym strona tytułowa) powinny być przygotowane zgodnie z wytycznymi opisanymi w obowiązującym Zarządzeniu Rektora UW.

3) Streszczenie powinno być nie dłuższe, niż 200 słów i zawierać zwięźle podsumowanie zawartości tekstu.

4) Załączniki do pracy powinny zawierać:

a) Nieopublikowane techniki pomiarowe wykorzystane w badaniu (np. egzemplarze kwestionariuszy, arkuszy kodowania obserwacji itp.);

b) Opis lub prezentację bodźców eksperymentalnych;

c) Zestawienia otrzymanych wyników, np. statystyki opisowe zmiennych, macierze korelacji, itp.

§ 5

Zadania nauczyciela akademickiego prowadzącego seminarium licencjackie i kierującego pracą licencjacką

1. Przed rozpoczęciem rejestracji na kursy prowadzący seminarium licencjackie aktualizuje sylabus kursu w systemie elektronicznym. Sylabus powinien m.in. zawierać informacje dotyczące harmonogramu prac.
2. Prowadzący seminarium ustala harmonogram spotkań. Obecność na spotkaniach jest obowiązkowa i stanowi jeden z wymogów zaliczenia seminarium.
3. Minimalne wymagania do zaliczenia poszczególnych semestrów seminarium licencjackiego stanowią:
 - 1) semestr I - sformułowanie problemu badawczego wraz z kontekstem teoretycznym oraz sporządzenie spisu literatury związanej z tematem pracy; przygotowanie szczegółowego planu badań lub szczegółowego planu analizy literatury przedmiotu;
 - 2) semestr II - przeprowadzenie badań lub analiz związanych z tematem pracy; przedstawienie wyników badań lub analiz, przygotowanie ostatecznej wersji pracy i jej złożenie.

§ 6

Recenzje i oceny pracy licencjackiej

1. Recenzję i ocenę z pracy wystawia kierujący pracą.
2. Niezależną recenzję i ocenę wystawia również recenzent pracy wyznaczony przez Kierownika Jednostki Dydaktycznej.
3. Kryteria oceny pracy licencjackiej o charakterze empirycznym:
 - 1) stopień, w jakim treść pracy odpowiada tematowi określone w tytule;
 - 2) kryteria formalne - zawartość streszczenia; poprawność formatowania tytułów, tabel i rysunków; poprawność cytowania źródeł oraz spisu bibliografii; poprawność stylistyczna języka pracy;
 - 3) kryteria merytoryczne dla części teoretycznej - dobór przesłanek lub koncepcji teoretycznych; odniesienia do teorii naukowych; adekwatność cytowanych źródeł; sposób formułowania hipotez lub pytań badawczych;
 - 4) kryteria merytoryczne dla części empirycznej - poprawność operacjonalizacji zmiennych; sposób opisu procedury badania, wskaźników i narzędzi lub metod pomiarowych; adekwatność zastosowanych analiz statystycznych; przejrzystość opisu rezultatów;
 - 5) kryteria merytoryczne dla dyskusji wyników - poprawność interpretacji rezultatów; logika odniesień do sformułowanych hipotez lub pytań badawczych oraz istotnych wątków teoretycznych.
5. Kryteria oceny pracy licencjackiej o charakterze teoretycznym:

- 1) stopień, w jakim treść pracy odpowiada tematowi określoneemu w tytule;
 - 2) kryteria formalne - zawartość streszczenia; poprawność formatowania tytułów, tabel i rysunków; poprawność cytowania źródeł oraz spisu bibliografii; poprawność stylistyczna języka pracy;
 - 3) kryteria merytoryczne - dobór przesłanek lub koncepcji teoretycznych; odniesienia do teorii naukowych; adekwatność cytowanych źródeł; sposób sformułowania tezy; sposób doboru oraz sformułowania argumentów zarówno za jak i przeciw postawionej tezie; przejrzystość podsumowania stanowiącego syntezę oraz zawierającego propozycję badań empirycznych.
6. Recenzje prac licencjackich wprowadzane są do systemu elektronicznego i udostępniane studentowi nie później niż 5 dni przed wyznaczonym terminem egzaminu dyplomowego.

§ 7

Szczegółowe zasady przeprowadzania egzaminu dyplomowego

1. Egzamin dyplomowy przeprowadza komisja powołana przez Kierownika Jednostki Dydaktycznej, w skład której wchodzi: upoważniony przez KJD przewodniczący, kierujący pracą oraz recenzent.
2. Egzamin dyplomowy przeprowadzany jest w formie ustnej. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się przeprowadzenie egzaminu dyplomowego z wykorzystaniem komunikatorów elektronicznych. Decyzję w tej sprawie podejmuje Kierownik Jednostki Dydaktycznej.
3. Integralną częścią egzaminu jest krótka ustna prezentacja najważniejszych elementów pracy:
 - 1) w przypadku pracy o charakterze empirycznym student prezentuje podstawowe hipotezy i/lub pytania badawcze, przebieg badania oraz uzyskane wyniki;
 - 2) w przypadku pracy o charakterze teoretycznym student prezentuje postawioną tezę, wybrane argumenty zarówno za jak i przeciw postawionej tezie, podsumowanie stanowiące syntezę oraz zawierające ewentualną propozycję badań empirycznych.
4. Kryteria oceny prezentacji:
 - 1) dobór treści;
 - 2) logika wyводу;
 - 3) przejrzystość prezentacji procedury i metod pomiaru lub argumentów za oraz przeciw postawionej tezie;
 - 4) przejrzystość prezentacji wyników badania lub syntezy wniosków w oparciu o analizę literatury przedmiotu;
 - 5) wnikliwość wniosków.

5. Prezentacja pracy przeprowadzana jest ustnie w formie autoreferatu, bez korzystania z pomocy w postaci urządzeń technicznych (komputer, telefon itp.) i nie powinna trwać dłużej niż 10 minut.
6. W trakcie egzaminu dyplomowego student otrzymuje pytanie od każdego z członków komisji.
7. Pytania formułowane przez kierującego pracą oraz recenzenta powinny być związane z tematyką pracy, ale mogą odnosić się do perspektywy innych ujęć teoretycznych lub do szerszego kontekstu naukowego.
8. Pytanie przedstawiane przez przewodniczącego komisji jest losowane z puli obejmującej zagadnienia wchodzące w zakres programów nauczania przedmiotów obligatoryjnych kończących się egzaminem.
9. Losowane są dwa pytania z puli, a następnie student jest zobowiązany odpowiedzieć na jedno z nich.
10. Pula pytań egzaminacyjnych, o których mowa w ust. 8, w liczbie do 100 pozycji, udostępniana jest studentom danego kierunku studiów przed rozpoczęciem roku akademickiego.
11. Ocena końcowa egzaminu magisterskiego ustalana jest jako średnia arytmetyczna z ocen odpowiedzi na wszystkie pytania oraz oceny z prezentacji.
12. Komisja może wystawić ocenę niedostateczną z egzaminu, jeśli co najmniej jeden z jego elementów zostanie oceniony niedostatecznie, z tym że ocena niedostateczna z części obejmującej prezentację pracy lub z części obejmującej odpowiedź na pytanie przewodniczącego komisji powoduje automatycznie ocenę niedostateczną z całego egzaminu.
13. Niezaliczony egzamin dyplomowy student jest zobowiązany powtórzyć w całości w terminie wyznaczonym przez Kierownika Jednostki Dydaktycznej.
14. Jeśli egzamin jest powtarzany, to wynik uwzględniany przy obliczaniu ostatecznej średniej ze studiów, jest średnią arytmetyczną z wyników obu egzaminów.
15. Z egzaminu dyplomowego sporządza się protokół, który podpisują członkowie komisji egzaminacyjnej.

§ 8

Szczegółowe zasady monitorowania procesu dyplomowania

1. Rada Dydaktyczna raz do roku dokonuje analizy recenzji prac licencjackich oraz pytań egzaminacyjnych i ocen z egzaminów zrealizowanych podczas poprzedniego roku akademickiego.
2. Ocena recenzji obejmuje elementy techniczne i merytoryczne, w szczególności:
 - 1) terminowość udostępnienia recenzji studentowi;
 - 2) rzeczowość, kompletność i trafność recenzji i ocen;
 - 3) zbieżność treści recenzji z ocenami.

3. Szczegółowej analizie poddawane są recenzje w sytuacji, gdy kierujący pracą wystawił ocenę różniącą się o więcej niż 1 od oceny wystawionej przez wyznaczonego recenzenta.
4. Rada Dydaktyczna analizuje pytania zadawane studentom podczas egzaminu dyplomowego zwracając uwagę między innymi na:
 - 1) związek pytania z szerokim obszarem pracy;
 - 2) odniesienie pytania do badań empirycznych i uznanych teorii;
 - 3) szerokość zakresu treściowego pytania.
5. Na podstawie dokonanych analiz Rada Dydaktyczna przygotowuje raport zawierający zestawienie najczęstszych wad oraz dobrych praktyk, a także wnioski i zalecenia dotyczące sposobu przygotowywania recenzji prac dyplomowych i formułowania pytań egzaminacyjnych.
6. Raport, o którym mowa w ust. 5 jest przekazywany Kierownikowi Jednostki Dydaktycznej oraz Uniwersyteckiej Radzie ds. Kształcenia, a także publikowany na stronie internetowej Wydziału w części dostępnej wyłącznie dla pracowników Uniwersytetu Warszawskiego.

§ 9

1. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i obowiązuje od 1 października 2023 r.
2. Od 1 października 2023 r. przestaje obowiązywać uchwała nr 7 Rady Dydaktycznej dla kierunków Psychologia i Stosowana psychologia zwierząt z dnia 8 maja 2020 r. w sprawie szczegółowych zasad procesu dyplomowania na kierunku Stosowana psychologia zwierząt.

Przewodniczący Rady Dydaktycznej: *A.Rynkiewicz*